

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej. Dopisi naj se izvolijo frankovati. Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.). Denar naj se pošilja pod napisom: **Upravništvo „Mira“ v Celovcu,** Vetrinjsko obmestje št. 26. Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XIX.

V Celovcu, 15. marca 1900.

Štev. 11.

Slovenske tožbe in zahteve.

Pri razpravi o vladni izjavi v državnem zboru je govoril tudi slovenski poslanec dr. Gregorec, ki je pojasnoval naše tožbe in zahteve. Najprej se je pohvalno izrekel o gospodarskem programu vlade, potem pa nadaljeval:

„V upravi obljubuje nova vlada nepristransko poslovanje, ker pravi, da stoji nad strankami. To je toliko res, ker noben minister ni poslanec. Vendar pa imajo večje stranke svoje zaupnike v kabinetu. Poljaki in Čehi imajo svoja zaupnika, ki moreta vsak svoj narod braniti proti krivicam. V tem srečnem položaju mi Jugoslovani še nikoli nismo bili in tudi sedaj nismo. Nad 30 let že imamo ustavo. Izrabilo se je že mnogo ministerstev in ministrov, toda Jugoslovani še ni bilo med ministri.

V Avstriji, Ogerski, Bosni in Hercegovini je okoli 6.300.000 Jugoslovani, ki imajo svoje sorodnike na ostalem Balkanu. Ti so po svoji legi med italijanskim in balkanskim polotokom velikega pomena za našo državo. Toda, gospoda moja, kako počenjajo ž njimi. Z žalostjo moram reči, da se čutimo tujce na svoji zemlji. (Čujte!)

Ko je bil mažarski general Szapary tepen, imela sta hrvaški general Filipović in Srb Jovanović za Avstrijo osvojiti Bosno in Hercegovino; toda upravljati teh dežel nista smela. Umakniti sta se morala Nemcem in Mažarom. Povsod nas porabijo, v armadi in pri davkih, toda ministerski sedeži so nam zaprti.

To pa ima slabe posledice za nas in za vladu. Mi nimamo zagovornika proti birokraciji (uradništvu). Ko bi imeli svojega ministra, ne bila bi mogoča imenovanja takih uradnikov, kakor se je to v zadnjem času zgodilo. Pa tudi za vladu to ni dobro, ker se ne more dobro poučiti o naših razmerah, željah in zahtevah. Vlada se mora vedno zanašati le na poročila birokracije (uradnikov). In kdo so ti birokratje? To so pri nas vsaj na višjih mestih skoraj sami naši nasprotniki, ljudje, ki nas ne poznajo, o nas nočejo slišati, ki o nas sodijo s predsodki, in ki mislijo, da izvršujejo velika dela, ako duše jugoslovansko gibanje. Ti uradniki so naši najhujši nasprotniki v narodnem oziru. Zato pa se na jugu dogajajo neverjetne stvari.“

Nato govornik opisuje narodne razmere na Kranjskem in Primorskem in graja, da so se spravne

konference sklicale samo za Češko in Moravsko, kjer so Slovani v večini. O deželah, kjer so Slovani v manjšini, pa vlada molči. Opisuje kaj zahtevajo nemške manjšine na Češkem in Moravskem in potem nadaljuje:

„Kako vse drugače se godi slovenskima manjšinama na Koroškem in Štajerskem! Tu prebiva nad pol milijona Slovencev, ki nosijo vsa bremena s svojimi nemškimi sodeželani; toda odtegujejo jim vsa kulturna sredstva. Dočim slovenska večina na Kranjskem 4% nemškega prebivalstva dovoli vsako pravično stvar, odreka nemška večina na Koroškem in Štajerskem nam Slovincem najpotrebnejše stvari (Tako je!), celo ljudske šole. (Baron Hackelberg: Saj ljudje sami zahtevajo nemške šole! — Klici: To so izdajalci!) Leta in leta leže prošnje za slovenske šole, a odgovora le ni. Tudi na pritožbe ministerstvo ne odgovarja, da Slovincem tako zapira vrata do upravnega sodišča. Slovenski šoli v Velikovu niso dali pravice javnosti, a nemški „schulverein“ sme brez vseh ovir ustanavljati nemške šole na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem. Če kje, je ravno na Koroškem in Štajerskem treba braniti slovensko manjšino proti silovitosti ponemčevanja.

Vlada je obljubila, da bode svoj čas predložila navete gledé jezikovnega vprašanja. Jaz upam, da bode vlada te načrte predložila državnemu zboru. V prvi vrsti pa je treba zakona v varstvo narodnih manjšin. V ta namen je „Slovanska krščansko-národna zveza“ dne 16. decembra 1899. l. predložila dotičen načrt zakona. Ta načrt je tiskan in tako splošen, da se more prikrojiti za vsako deželo. Ako ta predlog pride v obravnavo, bomo Slovenci pazljivi učenci Nemcev na Češkem. Kar Nemci zahtevajo za se, to je menda pravično in potrebno tudi za nas. (Tako je!)

Zahtevali bomo: 1. V slovenskih krajih na Koroškem in Štajerskem mora slovenski jezik v šoli, uradu in javnem življenju biti popolnoma ravnopraven z nemškim. — 2. Pri deželnih vladah v Celovcu in Gradcu se morata ustanoviti slovenska oddelka, ali pa v Mariboru poseben oddelek cesarskega namestništva za Spodnji Štajer. — 3. Na mesto kmetijske družbe zahtevamo deželni kulturni svet z nemškim in slovenskim oddelkom. — 4. Za slovenske sodne okraje na Koroškem in Štajerskem zahtevamo nadsodišče v Ljubljani. — 5. Za Slo-

vence na Koroškem in Štajerskem zahtevamo slovenske ljudske šole. V ta namen naj se razdeli deželni šolski svet v dva oddelka s posebnimi deželnimi in okrajnimi šolskimi nadzorniki.

Dalje želimo zakonitih določeb za šole manjšin, slovensko vseučilišče v Ljubljani, premembo deželnega reda in deželnega volilnega reda. (Posl. Resel: Da se ne vpelje splošna, direktna in tajna volilna pravica!) Malo potrpite g. kolega! — pa naj se zgodi, ako zbornica ne sklene jezikovnega zakona za vso državo? Ponesrečil se je potem zadnji poskus. Razmere se ne bodo zboljšale, ako vlada razpusti državni zbor in razpiše nove volitve na podlagi sedanjega volilnega reda, ker pridejo v zbornico še radikalnejši življi.

Bilo bi najbolje, da se ustava vsaj nekoliko predrugači, kakor je to že pred 25. leti nasvetoval priznani nemško-liberalni vodja, dr. Rechbauer. V gosposko zbornico naj se odposljejo tudi odposlanci deželnih zborov. Za poslansko zbornico pa naj se vpelje splošna, direktna in tajna volilna pravica. (Dobro!) Tako bi bilo morda najbolje, kakor kaže vzgled v Nemčiji.

Mislím, da bi taka poslanska zbornica preje rešila jezikovno vprašanje in se potem lotila važnih in nujnih gospodarskih ter socijalno-političnih vprašanj. Tako bi se Avstrija povladila in prerodila in bi mogla klicati svojim sovražnikom: Austria erit in orbe ultima! (Živahna pohvala.)

Zaplenjeno.

Kmet Rabe p. d. Kilijan v Ovbrah je dobil zadnjič kar nenadoma od velikovške sodnije to-le obsodbo: „C. kr. sodnji velikovski se je od mestne občine velikovške naznanilo, da je Jožef Rabe

PODLISTEK.

Tine in Barigeljc.

Kako je nekdo, pa še nekdo drugi „pogorel“.

V Kaliforniji pri deželnem očetu smo mnogo veselih ur doživeli. Franca trdila je vedno: tacega pa še ni bilo; pa tudi ne bo kmalu, je pritrdila Okrogelnikova. Za kratek čas vedel je vsakdo kakšno povedati. In če nič novega ni bilo, smo pa kakšno staro pogreli. Moja Franca pokazala je posebno „pri tem božjem daru“ — pri kofetu, da nima pike na jeziku. Tu je imela ona navadno glavno besedo. Še Okrogelnikova, ki jih ima dovolj za ušesmi, je morala dostikrat tiščati jezik za zobmi. Če ne, jo je Franca kar tako malo z enim očesom grdo pogledala, pa je bilo dosti.

Nekega jutra sedeli smo ter kosilčali na vrtu. Deželni oče, ki je bil prav židane volje, podregal je malo mojo Franco z vprašanjem, kako je kaj takrat bilo, ko jo je Barigeljc snubil. To ni bilo še nič, pravi Franca, ali povedat moram danes, kako je moj snubač Štefeljnov Cene „pogorel“. Ni bil več mlad, ko me je snubil. Imel je že svojih štirideset na hrbtu. In tu mu je na enkrat prišlo v glavo, da človeku ni dobro

biti samemu. Sam spak ga je s to nesrečno mislijo privlekel v našo hišo. Jaz sem bila edina hči pri hiši. Brata sem imela samo enega, pa še tisti je prej umrl, kakor je mene babica v potoku ujela. Štefeljnov Cene me je sicer večkrat tako malo z enim, včasih celo z obema očesoma pogledal, pa jaz sem vedno mislila, da to dela le iz navade ali pa zaradi sosesčine. Seveda temu kurniku, kakor sem pozneje izvedela, tudi zame nič ni bilo, le naše lepe njivce in grunčice, pa travniki in gozdi, pa lepa živina in pohištvo, to mu je menda noč in dan hodilo po glavi.

Ko je mislil, da je že dosti star in bil tudi prepričan, da je tudi primerno pameten, prišel je nekega večera k nam vprašati, ali bi mu je ne hoteli dati. Mati so bili ravno pred hišo ter gledali, kako pastir živino napaja, ko je Cene prikimal. Dober večer Cene, djali so mati, kaj pa je dobrega? Cene ni imel časa odgovoriti, tako so ga kravce prevzele. Jemnecta, kako so vendar lepe te-le živalce, pa kako pitane. To, to, pa kako lepo čedne, da bi se lahko vlegle v vsako postelj. Bog se usmili čez duše v vicah; vskliknil je Cene, — in pa čez tebe, pritrdili so mati ter rekli mu, naj gre le malo v hišo in pove, kaj ga je privleklo k nam, s kravami pa se naj drugokrat zmarneva.

Mati so že slutili kaj bo. Zato so se sami pri sebi muzali in čakali, kako bo kaj Cene napeljal vodo na svoj mlin. Nekoliko časa pustili so ga plavati z očmi po izbi in občudovati zeleno peč, pa „preštrihana vrata“ in belo preoblečene postelje. Ko je bilo materi že preveč, rekli so

odločno: Cene, to dobro vem, da zaradi naših kravc, kakor tudi zaradi naših postelj nisi prišel k nam, zato kar povej, kaj imaš na srcu. Cene je prav globoko vzdihnil, potem pa je prav počasi začel: Vidite, soseda, to je prav žalostno, če je človek zmeraj sam in pa zapuščen. Res žalostno je to. In pa še bolj žalostno je, ko človek v hiši nima nikogar, da bi se nanj mogel zanesti. Jaz bi pač potreboval pomočnice. Pa ta mora biti prav krščanska. Saj veste, to je prvo. Na to jest strašno držim. Na denar in bogastvo pa ne držim prav nič, da je le ženska krščanska. In tu sem zmerom mislil na vašo Franco. Ta je prav krščanska, pa kako zna žebrati, kakor kakšna svetnica. Kar veselje jo je videti. In zato sem hotel danes z očetom govoriti zaradi France.

Mati so dobro vedeli, da so te besede gola hinavščina. Cene namreč je bil znan kot mlačen kristjan. K maši je prišel navadno prepozno in stal v cerkvi čisto zadnji. To pa iz same bogaboječnosti. In če je prišel še dosti zgodaj v cerkev, zlezal je na vrh stopnjic, ki vodijo na kor in tam smrčal kakor kak polh celo pridigo. In tako se je zgodilo enkrat, da mu je ušel v spanji po stopnjicah klobuk ter priropotal doli v cerkev in čez nekaj trenutkov pa Cene za njim. Ljudje, ki so to videli, so se ustrašili, pa ne zaradi Cene, ampak ker so se bali, da ne bi Cene s svojo trdo bučo razbil ploščenih tal.

Ker so mati slišali, kako se je Cene kar na enkrat za čisto krščanstvo razvnel, zato so sklenili ga malo v zadrego spraviti. Prinesli so s police katekizem ter rekli: No Cene, dokler

p. d. Kilijan v Ovbrah, pustil dné 21. febr. predpoludnem dalje časa svojega konja brez nadzorstva stati pred hišo št. 5. v grebinjskem predmestju (t. j. pred našim skladiščem). Po predlogu gospoda, kateremu so izročena opravila državnega pravnika, se J. Rabe po § 430. kaz. zakona kaznuje s 24-urnim zaporom.“

Pripomniti moramo, da kmet Rabe niti zaslišan ni bil. Dejstvo, ki je s pričami dokazemo, je: Kmetje pravažajo žito ob sredah v združno hišo v Velikovcu; med drugimi prišel je tudi Kilijan. Ko je bil svoje blago oddal, postavil je svoj voz, da drugim napravi prostora, iz dvorišča pred hišna vrata, proseč g. blagajnika: prosim, dajte mi hitro denar, jaz konja ne smem pustiti. Kmet je stal tedaj med durmi, kakih šest korakov proč od voza in to niti pol minute ne, in zaradi tega je obsojen pošten človek brez zaslišanja, in sicer ne v denarno globo, marveč v zapor.

Zaplenjeno.

Državni zbor.

Nekaj nenavadnega se je dogodilo dné 6. marca v gosposki zbornici. Bila je tam politična debata, katero je povzročila znana vladna izjava. Posebnega nam pa ta razgovor ni prinesel! Da, za Slovane ni bil nikakor tolažljiv. Pokazal je le, da so se Nemci tudi v gosposki zbornici postavili nekako na stališče nemških kričočev državnega zbora. Več ali manj odkrito so zahtevali tudi oni, kar zahtevajo nemški prenapetneži v binškoštnem programu, t. j. nemški državni jezik. Znamenit je bil govor češkega voditelja dr. Rieger-ja. Jasno, odločno in z mladeniškim ognjem je 82 letni starček zagovarjal pravo avstrijsko misel narodne ravnopravnosti.

Dné 7. marca je bila na dnevnem redu volitev prvega podpredsednika, ki je poslanec delala mnogo preglavice. Desnica se je ob tej volitvi pokazala prav nezanesljivo, da, po volitvi so takoj razglasili nekateri listi, da je že razbita. Nemška katoliška ljudska stranka je namreč tokrat potegnila z levičarji. Desničarji so bili sicer za to, da se prepusti levičarji kako predsedniško mesto, a bili so zoper posl. Prade-ja, ki pripada najhujšim kričočem. Izvoljen je bil Prade s 163 glasovi. Čehi in slovenska zveza pa so glasovali za dr. Začeka, ki je dobil 93 glasov.

naš oče domu pride, imava ravno čas. Bova pa ta čas malo poskusila, kako kaj gre s tvojim kršćanstvom. Veš, ljubi sosed, kakor ti, tako mislim tudi jaz. Kdor hoče mojo Franco dobiti za ženo, ta mora imeti katekizem ne samo v hiši, ampak tudi v glavi. Saj vem, da pri tebi bo šlo, kakor bi lešnike tolkel, pa poskusiti vendar moram. Saj bi tudi Franca brez te poskušnje še slišati ne hotela o možitvi. Zdaj pa le deni klobuk tja na stol, djali so mati, in pa roke lepo skupaj ter pazi. Sicer se ne gre za življenje — ali za Franco se pa le gre zdaj. — Cene bi bil najrajši ubežal. Gledal je, kakor zaboden vol. Ostal je; kajti tiste lepe njivce, pa tiste okrogle krave, in pa tisti srebrni tolarčki, o katerih se mu je že tolikokrat sanjalo, da jih šteje — vse to ga je držalo.

Cene zdaj pa povej, so djali mati, kako se glasi peti člen apostolske vere? Cene je mislil, zdaj jo pa že imam in je hitro bleknil: pe, pe-pe ti člen apostolske vere, to se pravi pe-petič: ne obhajaj ženitve ob prepovedanih časih. — Naše dekle, ki so pri vratih to izpraševanje poslušale, so se na ves glas zunaj kihale. — Mati pa so mirno rekli: Cene, to pa ne gre tako hitro, ti le preveč na ženitev misliš. Zdaj le bolj pazi. Kako pa se glasi sedma božja zapoved? — Cene je komaj čakal, da bi mati skončali in ponosno se je odrezal: sedmič sv. zakon. Pri tem pa je glavo povzdignil, kakor bi hotel reči: no, to pa sem vendar pogruntal. Pastir, ki je tudi pri vratih poslušal, dejal je polglasno: meni se zdi, da bo Cene čisto „pogorel“. Mati djali so zopet mirno: le bolj počasi Cene, drugače ne bo nič z

Na to se je obravnavalo o obtožbi Wittekovega ministerstva. Tožbo so vložili Nemci, ali obravnava je pokazala, da jim samim prav nič ni mar za to, in da so tožbo vložili le „zaradi lepšega“, da se prikupijo svojim radikalnim volilcem. Med socijalnimi demokrati in dunajskimi krščanskimi socijalisti je prišlo do daljšega prepira. Dr. Lueger je dregal socijaldemokratskega posl. Rieger-a tako dolgo, da je ta izjavil: Splošna volilna pravica naj se vpelje z državnim preobratom („Staatsstreich“), ali pa bodo soc. demokratije svoje zahteve skušali doseči z revolucijo. — Ta izpoved je jasna in zapomnijo si jo naj zlasti kmetje za slučaj, da jih pridejo soc. demokratije lovit s sladkimi obljubami. — Obtožba se je konečno zavrgla s 94 glasovi proti 60. Češki in slovenski poslanci niso glasovali.

Konečno je zbornica sprejela neko spremembo postave o rentnih davkih.

Dné 9. marca je bila na dnevnem redu volitev drugega podpredsednika, ker se je bil Rumun Lupul tej časti odpovedal. Izvoljen je bil s 168 glasovi Čeh dr. Začek. 52 glasovnic je bilo praznih.

Na to so se rešile točke dnevnega reda, ki so obsegale le manj važne zadeve. — V pondeljek dné 12. t. m. je bila zopet seja. Zasedanje se zaključilo bajé dné 16. t. m.

Dopisi.

Iz Celovca. (Zmaga odločnosti.) Vedno tožimo in tožimo, kako nas prezirajo javne oblasti, kako se branijo posebno pri pošti slovenskih pisem, in da ni še dobiti dvojezičnih tiskovin. Da bi se temu ne dalo odpomoči, bi vendar bilo čudno! Zahteval sem pri glavnem poštnem uradu v Celovcu nemško-slovenskih tiskovin. Prvokrat, dné 2. januarja t. l., se mi je odgovorilo, da še nimajo novih vzorcev, pač pa jih dobijo kmalu. Pozneje sem prašal še trikrat, v presledkih po osem dnij, a vedno je bil odgovor: „Se niso došle.“ Tako se ne dam več voditi za nos, sem si mislil; da bi bila pot iz Gradca tako dolga, to ni mogoče, zdaj je potrpežljivosti konec. Ako ne najdem pravice v Celovcu, iskal je bom pri višjih oblastih. Takoj napišem pritožbo na poštno ravnateljstvo v Gradec: „Na večkratno zahtevanje nisem dobil pri tukajšnjem glavnem poštnem uradu nemško-slovenskih poštnih vrednotnic; prosim torej, slavno poštno in brzojavno ravnateljstvo naj blagovoli zaukazati tukajšnjemu poštnemu uradu, da si takoj priskrbi dvojezičnih poštnih tiskovin. NN. v Celovcu.“ — Radovoljno je vstreglo poštno ravnateljstvo moji pritožbi in ukrenilo potrebno gledé slovenskih tiskovin pri tukajšnji pošti, kakor kaže sledeči odgovor iz Gradca: „Ces. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo za Štajersko in Koroško. Gradec dné 12. febr. 1900. Gospodu v Celovcu. — Z ozirom na Vašo pritožbo z dné 25. jan. t. l. Vam naznanjamo, da je c. kr. poštni in brzojavni urad v Celovcu že poskrbel za primerno zalogo nemško-slovenskih poštnih vrednotnic, in da se bodo zadnje odslej naprej tam vedno dobivale. Za c. kr. dvornega svetovalca“ (Podpisa nisem mogel prebrati). To nam torej kaže, da se vendar dá kaj doseči. Treba le pole papirja in črnila, ter

„ofcetjo“. To zdaj že vidim, da s katekizmom si nisi posebno las belil, ali ker pridige vedno tam gori na „štengah“ tako zvesto poslušaj, boš gotovo kaj vedel iz zadnje pridige. Povej mi tedaj, Cene, kako so se imenovali sv. trije kralji. Cene pomencal je malo na stolu, in ker se je spomnil, da prve črke teh imen ljudje na hišna vrata zapisejo, pogledal je na duri, kjer so bile res črke napisane. Ko je videl črke, precej je imel tudi imena, rekoč: to so pa bli, — le počajte, bom precej povedal, — tem se je reklo: Kajfež, Marko in Pilatež. Zunaj sledil je temu pametnemu odgovoru neznanski krohot. In kmalu za tem so se slišale stopinje očetove. Mati so šli v vežo, očetu nekaj na ušesa povedali in zopet prišli v sobo. — Oče so sicer malo trdo slišali, posebno kedar niso hoteli kaj slišati; sicer so pa kaj dobro čuli. Ko sta se Cene in oče pozdravila, vprašali so oče, kaj bi kaj rad Cene. — Ej, danes si morate nekaj posebnega misliti. — Ka-aj, stotak ti moram v roke potisniti, vprašajo oče, ki so se delali, kakor bi ga slabo razumeli. — Ne, ne, pravi Cene, jaz se želim sedaj vendar enkrat oženiti. A tako, pravijo oče, ti želiš od zdaj bolj svetnike častiti. — Čenetu je to-le bilo že malo predebelo, zato je zaupil na ves glas: Sosed, jaz bi rad za ženo vaše zavbrno dekle. — A tako, ti bi rad od mene moje dveletno žrebe! — To je Čenetu bilo sicer že preveč, zato je stopil čisto k očetu in jim na uho zatulil: Vašo hčer Franco mi dajte za ženo! — A to bi ti rad! Zakaj pa nisi tega precej povedal. Prav iz srca rad, pa malo prepozno si prišel. Jaz sem dekle Barigeljcu obljubil, ravnokar smo bili

dobre volje in malo korajže! Posnemajte ta izgled tudi drugod!

Iz Hodiš. (Nova okna.) Naša farna cerkev je dobila 5 novih slikanih oken, ki so prav umetno narejena in zatorej izvrstno krasijo hišo božjo. Eno predstavlja sv. Antona Padovanskega, drugo sv. Ano, ostala so pa fina kobercova okna. Izdelala jih je hvalno-znana češka trdkva v Brnu: B. Škarda točno po načrtih, solidno in za primerno nizko ceno, namreč za 460 gld. z vožnjo vred, in zato se ta trdkva vsem cerkvenim predstojništvom prav toplo priporoča. Da so se mogla okna s takimi stroški naročiti, za to gre hvala mnogim dobrotnikom v župniji, med katerimi naj bodo posebno imenovane hiše: Falejceva, Kašnikova v Sekiri, Žavarceva na Ruti, Bramarjeva, Drešlova in Trajmišarjeva poleg še drugih, ki so darovali manjše doneske. Vsem tem bodi tukaj izrečeno: Bog jim obilno poplačaj, kar so k olepšanju svoje farne cerkve in s tem k Njegovi časti storili!

Iz Hodiš. (Popravljanje tukajšnjega župnišča) je popolnoma dokončano in zato se je vršila že dné 18. februarja t. l. komisija, ki je pod predsedništvom g. okrajnega komisarja Siller-ja vit. Gambolo vsa dovršena dela pregledala in potrdila. Vsi stroški s komisijskimi vred znašajo vkup 2151 gld. 57½ kr.; v primeri k proračunu za 2457 gld. 60 kr. se je torej prihranilo 306 gld. 2½ kr. Od te svôte pride na občino znesek 1459 gld. 31½ kr.; nasproti proračunu v znesku 1756 gld. 2 kr. se je prihranilo 296 gld. 70½ kr., tedaj okroglih 300 gld. Največ se je prihranilo pri dovažanju stvari in pri pomožnih delavcih, kajti namesto svôte 352 gld. 85 kr., ki je bila v to svrhu v proračunu izkazana, izdalo se je na račun občine samo 105 gld., 85 kr., kar je lahko umevno, ker je dal veliko voziti domači župnik sam. Dela posameznih rokodelcev so bila za jako dobra spoznana; posebno hvalo je žel od komisije mizarški mojster g. Franc Schütz p. d. Kovač v Škofičah zavoljo izvrstno izdelanih oken. Popravljanje je spretno in skrbno vodil načelnik dotičnega odbora, g. L. Walcher, posestnik in tovarnar v Ribnici. Hvala gre tudi g. Čeburu p. d. Lampeljnu, posestniku v Dolah, ki je dal stavbenemu komiteju potrebni les za mostež zastoj na razpolago. Vkljub temu, da se je izvršila poprava, katero je vsak pameten človek za silno potrebno spoznal, tako ugodno, da se je delalo vseskozi pošteno in varčno, kakor sam odlok sl. c. kr. okr. glavarstva razločno pripozna, vkljub temu, da je bil odbor med popravljanjem prisiljen, še druge prepotrebne reči dati narediti, nego je kazal proračun, brez da bi se bil znesek proračuna dosegel, tem manj pa prekoračil, vkljub vsemu temu toraj se vendar zadirajo nekaterniki, nahujskani od tukajšnje znane klike, v domačega župnika, češ, da ni bilo treba tako drago zidati. Toda namen je jasen! Tej zlobni kliku se ne gre za farovž, temveč za ljudi, ki bi jih tako radi za svoje strankarske namene vjeli; farovž jim ima biti le ugoden povod k temu. Tako ravnaje pa se samo ob sebi obsoja!

Iz Kotmarevasi. (Detomor. — „Sloveč“ občan.) Terezija Lavsekar, rojena leta 1874., pristojna v občino Slov. Plajberg, dekla pri Mačku na Preblah poleg Kotmarevasi, porodila je v noči na dan 11. marca fanta, istega zadavila ter skrila

doli pri gospodu. V treh tednih bo „ofcet“. Si tudi povabljen!

Cene je pograbil klobuk in smuk skoz vrata. Še lahko noč ni rekel. Pocedil jo je po bregu proti domu. Dekle pa, ki so za njim gledale in se mu glasno smejale, djale so: „no, ta pa je pogorel.“ (Konec prihodnjič.)

Smešničar.

* **Ljudem ni več upati.** Tat ležeč leno v sencu: Ljudem res dandanes ni nič več zaupati. Zadnjič sem vlomil v neko hišo ter sem iz okna zmetal nekaj stvari na dvorišče, da jih ložje odnesem, pa ko pridem na dvorišče, jih že ni bilo nikjer, le nekega brezvestnega tatu sem videl, ko je z njimi bežal z dvorišča.

* **Prednost bankovcev.** „Poglej prijatelj, koliko bankovcev imam pri sebi. Ko bi jih v tolarje izmenjal — dva vola bi jih ne peljala. Sedaj jih pa samo jeden v žepu nosi.“

* **Pošteno zaslužil.** Star kmet narekuje oporo: „Svoji ženi zapustim 5000 gld. Ste zapisali?“ — Notar: „Da, toda Vaša žena še ni stara in se utegne drugič možit. Kaj pa v tem slučaju?“ — Kmet: „Če pa se zopet omoži, naj dobi 10.000 gld.“ — Notar: „Kaj, dvakrat toliko?“ — Kmet: „Seveda, ker pošteno jih bode zaslužil, kdor jo bo vzal.“

* **Lenuh.** „Danes ne vstanem, sem pretruden.“ — „Zakaj, saj si vso noč spal!“ — „Da, spal sem, a sanjalo se mi je, da sem dva sežnja drv naklal.“

Novičar.

Na Koroškem.

(Duhovske zadeve.) V stalni pokoj stopi z današnjim dnem č. g. Jan. Heiser, župnik v Mheldorfu. Nastanil se bo v isti fari. Župnijo bo oskrboval č. g. Herm. Atzelhuber, kanonik v Brežah. — Č. g. Mih. Baumgartner, župnik v Št. Boštjanu pod Ostrovcico je postal župnik v Kotarčah. — Prestavljen je provizor č. g. Moric Müller iz Št. Urbana v Weitensfeld. — Do 18. aprila je razpisana župnija Kot. — Č. g. vpokojeni župnik Jož. Kokic iz Štebna pod Juno se nastani pri usmiljenih bratih v Št. Vidu. — Kn.-šk. vizitacija v Šmartnu nad Celovcem, 24. aprila, izostane. Vizitacija v Krajgu je preložena od 5. maja na dan 27. junija. — Pomožni duhovnik v Vetrinju, g. Fl. Gangl, se je povrnil v sekovsko škofijo. — Mil. gosp. knezoškof se je podal dne 12. t. m. na Dunaj k škofovskemu posvetovanju.

(Umrla) je dne 11. t. m. v Mariboru č. šolska sestra Otilija Sekolec, stara 26 let. Blaga pokojnica je bila učiteljica ročnih del v „Narodni šoli“ velikovski od njenega početka sem. N. p. v m. — V Dolinčičah nad Rožekom je dne 4. t. m. umrla gospa Marija Pavel, žena znanega narodnjaka p. d. Rutarja. Teden dni prej sta umrli tudi njeni sestri: duhovna in prava mati gosp. župnika Kirchmayerja. — V Dobrlivasi je dne 7. marca nanagloma umrl dacar g. M. Katič, star 75 let. — V Trbižu je umrla žena župana Dreyhorsta. N. p. v m.!

(Električna luč v Celovcu.) Celovski mestni zbor je sklenil v seji dne 9. t. m., da vpelje električno luč in dotična dela izroči tvrdki Ganc in tov. Vodno moč bodo vzeli pri Tomanu ob Krki. Do poletja l. 1902. bo delo končano.

(Drobiž.) Koncesijo za zidanje ozkotirne železnice Sinčavas-Zelezna Kapla so dobili gg. E. Engländer, E. Zeman in J. Gross. Država garantuje za čisti dobiček 42.600 K. — Deželna zavarovalnica za živino ima sedaj 20 podružnic. Blizu Sel pod Žrelcem je dne 5. t. m. v Glini utonil 55 letni delavec E. Poganič. — Blizu postaje Bače na žiljski železnici je padel strojevodja tako nesrečno z vlaka, da se je težko poškodoval. — Celovski mestni zbor je zadnjič z veseljem sprejel županovo naznanilo, da je deželna vlada vzela sklep o „Bismark-ring“u pritrjevalno na znanje in da se bodo nove table kmalu nabile. Sedaj bodo Celovčanom zlate fige rodile! — V Volšbergu se je utopil nek huzar. — Za sodniškega pristava v Dobrlivasi je nastavljen g. A. Kessler. Ali zna slovensko?

Po drugih slovenskih deželah.

(Čehi in slovenske planine.) Slovenskega planinskega društva češka podružnica v Pragi je sedaj najmočnejša podružnica našega planinskega društva. Češka kočja na Ravneh pod Grintovcem, na koroških tleh, je že zgotovljena. Slavnostna otvoritev bo letošnje poletje ob navzočnosti čeških hribovcev. Ta kočja je najlepša in najudobnejša stavba v slovenskih planinah. Stavljena je v češkem slogu ter v istem slogu dobi tudi opravilo iz Prage.

(Občinske volitve v Trstu) bodo koncem tega meseca. Lahoni delajo že sedaj z vso močjo in zvijačo, ali tudi Slovenci se marljivo pripravljajo na boj. Mestni magistrat je pokazal svojo „nepripravnost“ s tem, da je kratkomalo odbil vse slovenske reklamacije, češ, da niso pisane v „jeziku občine“.

(Romanje v Rim.) Po dogovoru z goriškim romarskim odborom se je določil dan odhoda slovenskih romarjev na dan 23. aprila, t. j. ponedeljek po beli nedelji.

(Potres.) Precej močen potres so dne 4. t. m. čutili v Trstu. Tudi iz drugih mest se poroča o tem. V Padovi je bil sunek tako močen, da so ljudje s strahom zbežali na ulice.

(Drobne novice.) Nemškoradikalnemu notarju v Ptuj K. Filiferu so vzeli službo. Morda se mu sedaj ohladi kri. — Kako „dobri“ Avstrijci so naši Lahoni, pokazalo se je na plesu zloglasnega društva „Lega nazionale“ v Poreču. Zaradi razžaljenja cesarja so namreč pri plesu zaprli 8 oseb. — Dne 8. marca je obhajal sloveči učenjak, naš rojak g. dr. Greg. Krek v Gradu svojo šestdesetletnico. Še na mnoga leta! — V Ljubljani snujejo mestno bolniško blagajno za posle.

Iz slovanskega sveta.

Češko. Neumorno delavna ženska podružnica šolskega društva „Ústřední Matice“ v Pragi je že letos nabrala za češke šole 24.000 kron. Pravi se navadno: „Kdor hitro dá, dvakrat dá“, a pri praških gospéh se je ta pregovor izpremenil v geslo: „Šolskemu društvu dvakrat in hitro!“ — „Katoliški Listy“ so v svoji 47. številki objavili zanimiv dopis „od koroško-štajerske meje“, v katerem se nahaja poročilo o prvem skladišču v Sinčivasi in razne

koroške novice. — Društvo „Vlast“ bode v dneh 20. in 21. avgusta priredilo slovstveni shod čeških katoliških pisateljev in 22. in 23. avgusta pa socialni kurz. V teh dnevih bode tudi razstava češkega katoliškega tiska.

Bolgarsko. Razni časniki so v zadnjem času poročali, da se hoče Bolgarsko proglasiti za nezavisno kneževino od sultana, a vladni bolgarski listi to odločno zanikajo, češ, da je Bolgarija sedaj v taki denarni zadregi, da mora v prvi vrsti zató skrbeti in o tem premišljevatí, kako bi se je iznebila. Še le kedar bode Bolgarija nezavisna v gmotnem oziru od drugih, more misliti na svojo samostalnost. — V nekaterih krajih južne Bolgarije vlada lakota. Najbolj stradajo okrají Huskovo in Germalí, v katerih prebiva 40.000 ljudi. Lakota je nastala vsled povodnji in toče l. 1898. in vsled suše preteklega leta. L. 1898. je vlada prebivalcem sicer oskrbela seme za setev, a letina preteklega leta je bila vsled suše tako slaba, da se niti toliko ni pridelalo, kolikor se je nasejalo. Več tednov, celó več mesecev prebivalci teh okrajev niso jedli nič družega kot želode, nabrane po gozdih. A sedaj je tudi teh zmanjkalo; ljudje nimajo kaj jesti. Posamezne osebe jim sicer po svojih močéh pomagajo, ali vlada, ki je sama v denarni zadregi, prebivalcem veliko pomagati ne more. — Najboljši bolgarski pisatelj je Ivan Vazov, prejšnji minister. Njegovi slovstveni proizvodi prevedeni so skoraj že v vse svetovne jezike. Sedaj se njegovi spisi prevajajo v angleščino.

Križem sveta.

(Vojna v južni Afriki.) Poroča se zopet o znatnem vspehu Angležev. Roberts si Burov ni upal pri Osfonteinu in Modder-riverju zagrabiti od spredaj, dasi je imel 10.000 mož. General French je šel okoli hribov ter jih zagrabil od zadaj. Buri so se morali umakniti. Angleži so došli tudi že na transvaalska tla. Pri Ladysmithu pa so Buri že dvakrat nagodli jo Angležem. Zapodili so jih dvakrat nazaj v mesto. Proti Angležem so ustali tudi Afrikandri. To bo Angleže zelo oviralo v bodočih bojih. Iz Pretorije se poroča, da so bili Angleži pri Mafekingu poraženi. Buri so zasedli utrdbo okolu Mafekinga. Tudi pri Dortrechtu so bili Angleži natepeni. Krüger je prišel v Bloemfontein, kjer je v svojem govoru dejal, da če bodo Buri zvesti svojemu Bogu, jih Bog ne zapusti. Angleži so do 3. marca v tej vojski izgubili 885 častnikov in 11.892 mož. Na boleznih itd. pa so izgubili gotovo še dvakrat toliko vojakov.

(38 oseb utonilo.) Dne 9. t. m. zjutraj je trčila v atlantskem morju škotska ladija „Curvier“ z neko angleško ladijo vkup. Škotska ladija je bila tako močno poškodovana, da se je takoj začela potapljati. Angleška ladija je zbežala, ne da bi onim dala kake pomoči. Utonilo je 37 mornarjev s kapitanom vred. Samo tri osebe so se rešile in plavale v strašnih mukah po morju, dokler jih ni našla neka francoska ladija.

(Šola v hlevu.) Na Laškem je 21 vseučilšč, katere laška vlada vzdržuje z ogromnim denarjem, a kako je tam z ljudskimi šolami, dokazuje ta-le slučaj. V Berleziju je šola v hlevu; hlev je sicer velik, mora namreč biti velik, ko je v njem 30 konj, krav, mezgov in druge živine. Ali v njem je tudi prostor za 30 šolarjev. Šolarji sedijo na tleh in za noge so napravljene luknje. Učitelj se imenuje Pietro Gioveli, ima 100 kron letne plače ter prosto stanovanje v šoli, to je v hlevu. Tu ima „Lega nazionale“, ki tako preži na slovenske otroke v Istri, da bi iz njih naredila lahone, dovolj dela!

(To in ono.) Velika železniška nesreča se je prigodila blizu Varšave. Osební vlak se je zaletel v neko lokomotivo. 25 ljudi je mrtvih, 32 ranjenih. V Elzaciji se je železniški stroj zaletel s tako silo v hišico čuvaja, da je predrl steno v sobo, kjer ste spali čuvajevi hčerki. Posteljo je stroj razdrobil, eno deklico usmrtil, drugo težko ranil. — Gledališče pogorelo je dne 8. t. m. v Parizu. Ogenj je nastal okoli popoldne. Na odru sta bili dve igralki. Ena se je komaj rešila, druga pa zgorela. Gledališče je čisto uničeno. — Peroka nad vojvodinje Štefanije z grofom Lonyayem bode dne 19. t. m. v Miramaru pri Trstu.

Naša gospodarska organizacija.

Skladišče v Sinčivasi.

Prodaja vina. Na večstranska vprašanja po pristnosti vin „Vinogradskega društva v Ljubljani“, koja se dobé v zadružnem skladišču v Sinčivasi, si usojamo ponatisnití, kar se nam je iz Ljubljane o tej stvari pisalo. Preč. gospod kn.-šk. kancelar J. Šiška nam je na vprašanje, ali moremo gg. duhovnikom dajati vino z dobro vestjo, blagovolil odgovoriti dne 9. marca:

„Na Vaše vprašanje gledé slovenskega vinogradniškega društva v Ljubljani mi je mogoče še

